

Sygn. akt XII Kp 176/20

POSTANOWIENIE

08 czerwca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XII Wydział Karny w składzie:

Przewodnicząca: sędzia (del.) Arletta Mierzwiak

Protokolant: Jacek Fryszkowski

po rozpoznaniu zażalenia pełnomocnika zawiadamiającego Prezydenta (...) W.

na postanowienie prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie z 23 grudnia 2019 r. o odmowie wszczęcia śledztwa

na podstawie art. 306 § 1 k.p.k. i art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia

zażalenie uwzględnić i uchylić postanowienie prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie z 23 grudnia 2019 roku o odmowie wszczęcia śledztwa.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 grudnia 2019 r. prokurator odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie nadużycia uprawnień i niedopełnienia obowiązków w okresie od 01 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. w W. przez członków zarządu (...) Fundacji (...), obowiązanych na podstawie przepisu ustawy oraz decyzji Rady Fundacji do zajmowania się jej sprawami majątkowymi, w związku ze sfinansowaniem kampanii medialnej „(...)”, czym wyrządzono fundacji szkodę majątkową w wielkich rozmiarach, w kwocie nie mniejszej niż 8.428.542,74 zł, tj. o czyn z art. 296 § 1 i 3 k.k. uznając, że brak jest ustawowych znamion czynu zabronionego (art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.).

Na powyższe postanowienie w ustawowym terminie zażalenie złożyła pełnomocnik zawiadamiającego Prezydenta (...) W.. Pełnomocnik ww. postanowieniu zarzuciła:

1. błędy w ustaleniach faktycznych przyjęte za podstawę skarżonego postanowienia, które miały wpływ na jego treść, poprzez zaniechanie ustalenia istotnych dla wyjaśnienia sprawy okoliczności, a w szczególności osób odpowiedzialnych za zamówienie i sfinansowanie kampanii informacyjnej „(...)” i czy pomiędzy członkami zarządu a fundacją istniały inne niż wynikające z ustawy i statutu stosunki prawne i jaka była ich natura, co skutkowało błędną oceną a w konsekwencji wydaniem wadliwej decyzji procesowej;

2. obrazę przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię przepisów ustawy z dnia 06 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz.U. z 2018 poz. 1491) polegającą na:

a. pominięciu wynikających z art. 1, art. 3 ust. 2, art. 4, art. 5 ust. 1 oraz art. 10 ustawy o fundacjach zasad funkcjonowania fundacji, w celu ustalenia kryteriów oceny prawidłowości działań zarządu, skutkujące przyjęciem przez prokuratora, że zarząd (...) Fundacji (...) działał zgodnie ze statutem i mógł dowolnie dysponować środkami finansowymi fundacji, a jedynym warunkiem działalności zgodnej z prawem, celem i statutem było uzyskanie świadczenia wzajemnego,

b. naruszeniu art. 12 wyżej powołanej ustawy, poprzez błędną jej wykładnię polegającą na uznaniu, iż oceny prawidłowości działania fundacji dokonują jej organy oraz właściwy minister, nie zaś sąd w postępowaniu

nieprocesowym, które to oceny legły u podstaw ustaleń, iż władze fundacji działały zgodnie z prawem i czego skutkiem jest stwierdzenie braku znamion czynu zabronionego;

3. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść skarżonego postanowienia, tj.:

a. art. 93 w zw. z art. 7 i art. 297 § 1 pkt 1 w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez pominięcie znaczenia całokształtu okoliczności sprawy, co miało znaczenie dla rozstrzygnięcia i dokonanie oceny tych okoliczności z pominięciem obowiązujących przepisów prawa, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, wskutek czego uznano, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego,

b. art. 297 § 1 i 4 k.p.k. polegającą na przeprowadzeniu jedynie niektórych czynności sprawdzających, skutkujących przedwczesnym i bezzasadnym uznaniem, że nie występują ustawowe znamiona czynu z art. 296 § 1 i 3 k.k., co doprowadziło do zaniechania wszczęcia i przeprowadzenia postępowania przygotowawczego w sytuacji, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa stanowiące podstawę do wszczęcia postępowania przygotowawczego.

Podnosząc powyższe zarzuty pełnomocnik wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości, przekazanie sprawy prokuratorowi do dalszego prowadzenia. Jednocześnie skarżąca wskazała szereg czynności procesowych, których przeprowadzenie należy nakazać prowadzącemu postępowanie przygotowawcze.

Zdaniem sądu zażalenie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie. Analiza zebranego materiału dowodowego doprowadziła sąd do wniosku, iż decyzja o odmowie wszczęcia śledztwa była przedwczesna albowiem prokurator dokonał rozstrzygnięcia w oparciu o niekompletny materiał dowodowy.

Prokurator podjął decyzję w sprawie jedynie po analizie akt innych spraw oraz po zapoznaniu się ze stanowiskiem (...) Fundacji (...) (której członkowie mieli zdaniem zawiadamiającego dopuścić się niegospodarności) i z dokumentami założycielskimi tej fundacji, jak również z materiałami ze strony internetowej. W ocenie sądu prokurator zaniechał tym samym ustalenia istotnych dla wyjaśnienia sprawy okoliczności. Prowadzący postępowanie dokonał oceny wydatkowania środków, o których mowa w zawiadomieniu, bez analizy dokumentów tego dotyczących.

Pełna ocena podstaw do prowadzenia postępowania przygotowawczego może nastąpić dopiero po zweryfikowaniu stanowiska (...) Fundacji (...) na podstawie dokumentów w celu ustalenia jaki był faktyczny koszt kampanii i czy środki wydano na ten cel. Po zwrocie akt prokurator dołączy umowę lub umowy zawarte w celu realizacji przedmiotowej kampanii, jak również dowody na wydatkowanie środków na ten cel, tj. faktury wystawione przez podmioty, które realizowały kampanię „(...)”, jak również potwierdzenia płatności za te faktury. Dopiero po przeanalizowaniu przepływów finansowych – czy zostały przekazane zgodnie z umową i w określonej w umowie wysokości, prokurator stwierdzi czy wyrządzono fundacji szkodę. Analiza ta powinna uwzględniać cenę rynkową podobnych usług. Prokurator winien także ocenić wydatkowanie przedmiotowych środków w kontekście wymogów określonych w ustawie z 06 kwietnia 1984 r. o fundacjach, jak również treści prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z 15 listopada 2018 r., sygn. akt WA XII NsRej 78534/18/714 stwierdzającego, że działania (...) Fundacji (...) polegające na sfinansowaniu kampanii medialnej pod nazwą „(...)” były niezgodne z celami tej fundacji określonymi w jej statucie. Prokurator nie jest związany ustaleniami sądów cywilnych, jednak przy ocenie prawidłowości wydatkowania środków fundacji należy wziąć pod uwagę treść ww. postanowienia. Zdaniem sądu, skoro ustawodawca określił w ustawie o fundacjach wymogi dotyczące ich założenia i funkcjonowania, to działanie każdej fundacji powinno być zgodne z przepisami prawa, statutem oraz z celem, w jakim fundacja została ustanowiona, co zresztą podlega kontroli sądu w postępowaniu nieprocesowym. Zachowanie osób decydujących o sfinansowaniu przedmiotowej kampanii należy zatem ocenić nie tylko pod kątem prawidłowości wydatkowania środków, ale i ich zgodności ze statutem fundacji i celem jej założenia. Art. 296 k.k. chroni interesy majątkowe podmiotu, który powierzył zajmowanie się nimi innej osobie, zaufanie mocodawcy do tej osoby, a także pewien standard należytej staranności w prowadzeniu cudzych interesów majątkowych.

Po wykonaniu tych czynności, jak również ewentualnie innych, których potrzeba wyłoni się w trakcie ich przeprowadzania, prokurator rozważy zaistnienie bądź brak znamion przestępstwa opisanego w zawiadomieniu pełnomocnika Prezydenta (...) W. oraz podejmie stosowną decyzję merytoryczną.